

Hana Knollová, *Černovodské halali. Lov jako volnočasová aktivita v Československu v letech 1960–1989 na příkladu fungování bývalé lovecké usedlosti v Černé Vodě* (Praha: FHS UK, Antropologická studia, 2024).

POSUDEK OPONENTA

PhDr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.

Diplomová práce Hany Knollové, zabývající se aktérskou rovinou („sociokulturními praktikami“ v rámci lokální agency), spojenou s tzv. poplatkovým lovem pro zahraniční turisty v prostředí předlistopadové socialistické diktatury, představuje velmi zdařilý text, na první pohled převyšující standard magisterských kvalifikačních textů na této fakultě.

Tázání po tom, jak velmi specifické „myslivecké společenství“ (s. 7), ustavené po II. světové válce v diskontinuitním „sudetském“ prostoru spolupůsobilo na produkci „sociálního, kulturního a fyzického prostoru“ na pozadí inherentního pnutí mezi „mocenskými diskurzí a žitou zkušeností“, představuje z mého pohledu vynikající konstrukci výzkumného problému. Ze své pozice oceňuji kromě evidentně velmi dobré orientace v teorii a metodologii historické antropologie a mikrohistorie také explicitní orientaci na relevantní post-positivistické paradigma orální historie /dále PPOH/ (s. 8–9). Mám zde jen z hlediska terminologie několik poznámek, a to, že v rámci PPOH používáme z řady dobrých důvodů termín „narátor“, nikoli „pamětník“, přičemž v textu používání těchto dvou pojmů kolísá. V rámci PPOH se také téměř vůbec nepoužívá termín „data“ ve vztahu k pořízeným narativům. Tento termín náleží do jiné, tzv. kvazisociologické tradice OH. Stejná poznámka by se mohla týkat používání termínu „informace“, obsažené v rozhovorech (např. s. 43). Rozsáhleji zvládnutá teorie a metodologie PPOH by autorku rovněž přivedla na vedení ne jednoho, ale dvou nebo tří rozhovorů s narátory.

To však jsou většinou jen metodologické podružnosti. Co je mnohem důležitější, je to, že z textu je evidentní, že autorce se podařilo vytvořit velmi dobré intersubjektívni nastavení pro pořizované OH rozhovory a spektrum reprezentací v narativech podle všeho značně pokrylo historické subjektivity narátorů.

Úvodní výklad kulturně-historického kontextu myslivosti v českém prostoru od prvních explicitních legislativních úprav z 19. století, je příkladný a oceňuji, že se značně soustředí na kulturu myslivosti, jinými slovy na „mysliveckou morálku“ neboli „mysliveckou mravouku“ (s. 15). Na tento výklad je rovnou navázáno tázání na proměny mysliveckých tradic a kultury vzhledem k společensko-politickým změnám. Centrum zkoumané praxe, tzv. Zámeček, historicky se proměňující z aristokratické infrastruktury na loveckou chatu ve státní režii, je metodologicky velmi vhodně chápáno také z hlediska své agency v rámci latourovské ANT teorie.

Následující hlavní text diplomové práce je relativně stručný, avšak analyticko-interpretace „hutný“ a ze svého pohledu pozitivně hodnotím, že se jasně vyhýbá časté nectnosti historických kvalifikačních prací, a to je sklonům k popisně-vyprávěcímu způsobu uchopení

předmětu. Autorka velmi vhodně používá příslušné koncepty a pojmy, např. analyzuje tzv. „zlidovění myslivosti“ (s. 28) ve vztahu k mysliveckému společenství a problematice držení ručních palných zbraní, které bylo během socialistické diktatury předmětem krajních restrikcí. Autorka dobře zachytila různé „stopy a náznaky“, například reprezentace, týkající se staronového mysliveckého *dress code*. Následně přesvědčivě vede výklad v tom smyslu, že zahraniční, „valutami“ platící „hosté poplatkových lovů“ (s. 33) byly osoby s velmi vysokým sociálním statutem, které do značné míry ovlivňovaly kulturu mysliveckého společenství. Lokální aktéři, kteří většinou pracovali pro státní podnik Československé státní lesy (ČSL), tyto lovce vnímali spíše pozitivně, nikoli jako osoby *vnější* vzhledem k dané kultuře. Na několika místech autorka sestavuje a do textu začleňuje svým způsobem historicko-subjektivní „profily“ jednotlivých narátorů, které nazývá „experimentální text“ (např. s. 43). Hodnotím to pozitivně, jen bych z hlediska PPOH předpokládal, že text bude výrazněji interpretativní povahy.

Obecně se však z promyšlené úrovně autorčiny argumentace – jak historicky napsal jeden nejmenovaný kolega v jiném posudku – nacházím „téměř na hranici nadšení“. Autorce se daří na vysoké úrovni naplňovat svá předsevzetí, a to na pozadí zkoumání dopadu zásadních sociokulturních proměn typu nástupu normalizace apod., která byla doprovázena pomalým ústupem významu *Zámečku* a přesunem zahraničních platících lovců do „exotičtějších“ lokací ve Východní Evropě. Zde by bylo podle mě relevantní zamyslet se nad tím, jak toto mohl být lokální následek obecného historicko-sociálního vývojového procesu *détente*, aktivního po většinu 70. let a reaktivovaného po nástupu Michaila Gorbačova k moci.

V případě diplomové práce Hany Knollové se jedná evidentně nadprůměrně kvalitní text, který by podle mého soudu měl být upraven do formy recenzované odborné studie a publikován. Formální stránka práce je v zásadě bezchybná.

Předmětnou diplomovou práci jednoznačně **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení stupněm „**výborně**“ (1).

V Praze, 22. 8. 2024

PhDr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.